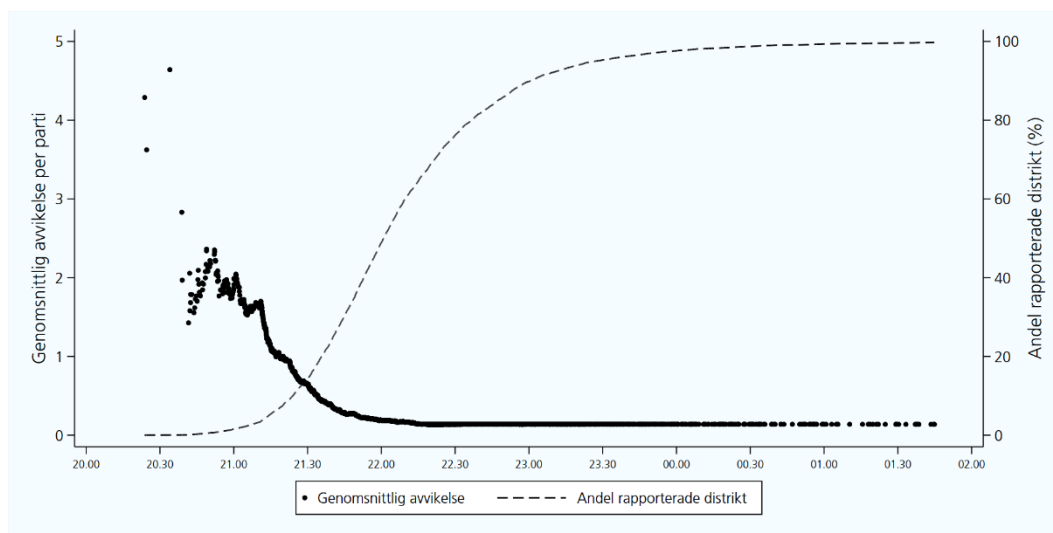

När under valkvällen konvergerar valresultatet?

När vallokalerna stänger på valsöndagen inleds räkningen av röster som avgivits i vallokalen och förtida röster som hunnit levereras dit. Efter en knapp halvtimme rapporterar de första distrikten sina resultat för riksdagsvalet. Därefter går det undan. Under de följande timmarna inkommer i snabb takt resultat från mer än sex tusen valdistrikt.

Men hur många distrikt behöver räknas för att man ska veta på ett ungefär hur valet har slutat? Det korrekta svaret är: Aldrig! Valnattsresultatet är preliminärt. Ungefär tre procent av alla röster hinner inte fram i tid för att kunna räknas i vallokalerna. De räknas vid den sk onsdagsräkningen. Om vi jämför det preliminära valresultatet från valkvällen 2018 minut för minut med det slutgiltiga valresultatet kan man få en bild av ungefär när resultatet "fryser fast". Måttet *medelfel per parti* används för att undersöka hur lika olika partifördelningar är. Ett medelfel omkring 1 motsvarar träffsäkerheten i opinionsinstitutens sista valprognoser. Vid 2018 års val passerades denna magiska gräns omkring kl 21:18. Bara en kvart senare passerade medelfelet ned under 0,5-strecket. Vid 22-tiden, när hälften av distrikten rapporterat klart, är medelfelet per parti mindre än 0,19. Såvida inte valet är mycket jämnt har vi redan då en klar bild av hur det kommer att gå.

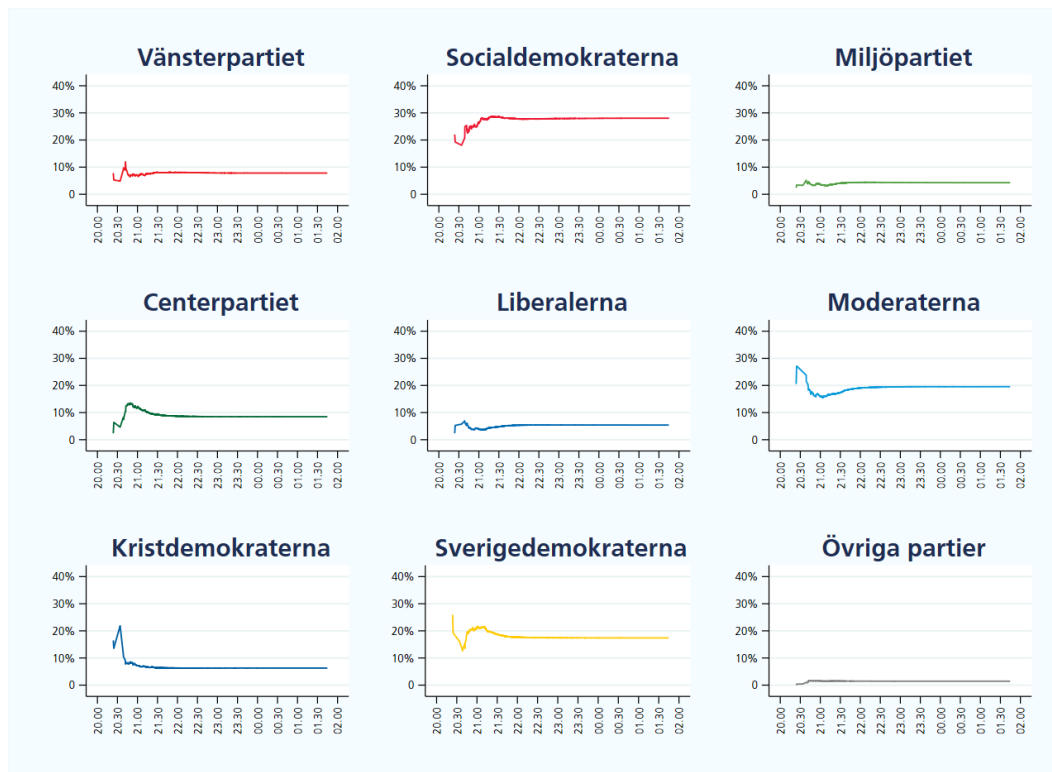
Figur 1 När under valkvällen konvergerar valresultatet? Avvikelser mellan det hittills färdigräknade valnattsresultatet och det slutgiltiga valresultatet (medelfel per parti) samt andel färdigräknade distrikt, 2018 (procent).

Källa: Valmyndigheten. Sammanställning av Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Inrapporteringstiderna för valnattsrapportering från olika valdistrikt har begärts ut från Valmyndigheten. De kompletta listorna för inrapporteringstider finns arkiverade vid Valforskningsprogrammet (se även faktabladet 2021:16). Medelfel per parti beräknas för nio kategorier – de åtta riksdagspartierna plus kategorin övriga partier – genom att först summera alla avvikelser mellan partiernas procentandel i det hittills färdigräknade valnattsresultatet och det slutgiltiga valresultatet och sedan dividera med antalet kategorier. 13 valdistrikt räknades klart efter 02:00 den 10 september och finns därför inte med i analysen.

Figur 2 När konvergerar respektive partis valresultat under valnatten? Röststöd (i procent) för respektive parti under valkvällen

Källa: Valmyndigheten. Sammanställning av Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Inrapporterings tiderna för valnattsrapportering från olika valdistrikt har begärts ut från Valmyndigheten. De kompletta listorna för inrapporterings tider finns arkiverade vid Valforskningsprogrammet (se även faktabladet 2021:16). Tretton valdistrikt räknades klart efter 02:00 den 10 september och finns därför inte med i analysen. Mandatfördelningen på valkvällen skiljer sig oftast inte alls, eller bara med något enstaka mandat, från den slutgiltiga mandatfördelningen. Undantaget är valet 1991 då tre mandat bytte ägare mellan partierna vid den slutliga rösträkningen, se vidare i Oscarsson, Henrik (2016) *Utlandsröstande*. I Maria Solevid (red) Svenska utlandsröster. Göteborgs universitet: SOM-institutet.